

Casus Bayley-III-NL

Pearsonclinical.nl

PEARSON BENELUX B.V.

Casus Bayley-III-NL: Marco

De kinderarts heeft Marco verwezen voor onderzoek ter bepaling van zijn ontwikkelingsniveau in het kader van de follow-up voor kinderen die extreem vroeg geboren zijn. Marco is geboren na een zwangerschapsduur van 28 weken met een geboortegewicht van 1200 gram. Hij is na zijn geboorte twee weken opgenomen op een neonatale intensive care unit (NICU) en vervolgens overgeplaatst naar de high care afdeling van het ziekenhuis in de woonplaats van zijn ouders. Na zes weken is hij thuisgekomen. Marco's geboorte kwam geheel onverwacht. Ook al ging het dan relatief goed met Marco, voor zijn ouders en voor hem was de periode kort daarna uiteraard een spannende tijd.

Inmiddels is Marco 2 jaar oud en zijn ouders vinden dat het goed gaat met hun 'wonderkind'. Het is een vrolijk, maar eigenzinnig jongetje. Ze maken zich echter wel wat zorgen over zijn motoriek: Marco is namelijk pas op de leeftijd van 20 maanden los gaan lopen.

De GZ-psycholoog weet dat Marco een verhoogd risico heeft op ontwikkelingsproblemen vanwege zijn vroeggeboorte. Ze hanteert het hypothesetoetsend model. Ze wil onderzoeken of er sprake is van een ontwikkelingsachterstand bij Marco. Ze besluit om een volledig ontwikkelingsonderzoek te doen dat bestaat uit een onderzoek bij Marco gericht op de verstandelijke, motorische en taalontwikkeling. Daarnaast worden bij de ouders van Marco een aantal vragenlijsten afgenomen die zijn gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling en het adaptieve gedrag van Marco. De GZ-psycholoog zal dus de volledige Bayley-III-NL, inclusief de vragenlijsten afnemen. Ook wordt de Child Behavior Checklist (CBCL; Achenbach & Rescorla, 2001) aan de ouders gestuurd om een indruk te krijgen van de mate van gedragsproblemen van Marco, aangezien te vroeg geboren kinderen ook een verhoogde kans hebben op gedragsproblemen. Omdat sommige kinderen tijdens een testonderzoek erg verlegen zijn en niet makkelijk communiceren, stuurt de GZ-psycholoog ook de Lexilijst Begrip mee (Schlichting & Lutje Spelberg, 2007).

De GZ-psycholoog neemt de subtests van de Bayley-III-NL op basis van de Nederlandse normen af om na te gaan wat het niveau is van Marco op het gebied van verstandelijke, motorische en taalontwikkeling, in vergelijking tot zijn leeftijdgenoten. Voor deze vergelijking corrigeert ze voor het aantal weken vroeggeboorte van Marco. Standaard wordt een correctie voor prematuriteit tot de leeftijd van 24 maanden gedaan. De GZ-psycholoog beslist in

dit geval hiervan af te wijken en hier ook een correctie voor prematuriteit uit te voeren, omdat er sprake is van extreme vroeg geboorte. Ze trekt bij de bepaling van het instapniveau voor de test 12 weken af van de huidige leeftijd van Marco, waardoor hij uitkomt op een leeftijd van 24 maanden en 5 dagen: instapletter M (zie figuur 9.1).

Bereken leeftijd en instap			
	Jaren	Maanden	Dagen
Testdatum	2014	10	12
Geboortedatum	2012	7	7
Leeftijd	2	3	5
Leeftijd in maanden en dagen	Jaren × 12 + maanden	27	5
Correctie voor prematuriteit		3	
Gecorrigeerde leeftijd		24	5
Instap	Bereken instap a.d.h.v. onderstaande tabel		 M

Figuur 9.1 Berekening van de leeftijd van Marco

Marco komt samen met zijn moeder naar het testonderzoek. Hij oogt als een stoer jongetje dat met een open blik de wereld in kijkt. Na binnenkomst in de testruimte klimt hij graag bij zijn moeder op schoot. Aanvankelijk kijkt hij even de kat uit de boom, maar vervolgens begint hij geïnteresseerd mee te doen met de opdrachten van het onderzoek. Gaandeweg laat hij merken de spelletjes en alle aandacht erg leuk te vinden. Vooral de puzzelborden vindt hij erg leuk, voor het aanwijzen van de plaatjes (om taalbegrip te kunnen onderzoeken) moet hij meer gemotiveerd worden. Het benoemen van plaatjes vond Marco helemaal niet leuk. Bij deze spelletjes werd duidelijk dat hij soms graag zijn eigen zin doet. Bij de opdrachten ter beoordeling van de Grove Motoriek deed Marco vervolgens weer vrolijk mee, vooral op de trap. Na afloop van de testafname vulde de GZ-psycholoog samen met moeder de gedragsobservatielijst in. Hieruit blijkt dat de observaties van de psycholoog tijdens de Bayley-III-NL-afname behoorlijk overeenkomen met de manier waarop Marco zich, volgens zijn moeder, normaal gesproken gedraagt. Al met al was er sprake van een betrouwbaar testonderzoek, dat ongeveer 75 minuten duurde.

De moeder van Marco had de Sociaal-Emotionele Ontwikkeling Vragenlijst, de vragenlijst over Adaptief Gedrag, de CBCL en de Lexilijst thuis ingevuld en meegenomen naar het bezoek aan de GZ-psycholoog. De GZ-psycholoog berekende de scores voor de Bayley-III-NL die in tabel 9.1 zijn gepresenteerd.

Uit de testgegevens komt naar voren dat Marco wat betreft verstandelijke ontwikkeling netjes op het niveau van zijn gecorrigeerde leeftijd functioneert; hij laat een gemiddelde score zien. Zijn ware score voor Cognitie ligt binnen het bereik van 89 tot 104 bij een 90%-betrouwbaarheidsniveau en tussen 87 en 106 bij een 95%-betrouwbaarheidsniveau. Ook motorisch functioneert hij gemiddeld voor zijn gecorrigeerde leeftijd; zijn ware score voor Motoriek ligt binnen het bereik van 83

tot 97 bij een 90%-betrouwbaarheidsniveau en tussen 82 en 98 bij een 95%-betrouwbaarheidsniveau. Voor taalontwikkeling komt er een score naar voren die onder het gemiddelde ligt; met name bij de Taalproductie-items blijkt Marco wat trager te zijn dan zijn leeftijdgenoten. Zijn ware score voor Taal ligt binnen het bereik van 80 tot 89 bij een 90%-betrouwbaarheidsniveau en tussen 79 en 90 bij een 95%-betrouwbaarheidsniveau.

Marco maakte nog geen zinnigjes van twee woorden en hij benoemde nog geen voorwerpen. Ook reageerde Marco alleen met 'ja' of 'nee' op vragen van anderen en niet met andere woorden. Uit de ontwikkelingsleeftijd van 19 maanden die bij zijn score op Taalproductie past, blijkt dat Marco wat trager is in vergelijking met zijn leeftijdsgenootjes.

Tabel 9.1 Testresultaten van Marco op de Bayley-III-NL

Subtests	Ruwe score	Geschaalde score		Ontwikkelingsleeftijd (mnd)	
Cognitie	62	9		23	
Fijne Motoriek	37	8		21	
Grove Motoriek	53	8		21	
Taalbegrip	24	8		22	
Taalproductie	22	6		19	
		Indexscores		90%-BI	95%-BI
Cognitie		96		89-104	87-106
Taal		84		80-89	79-90
Motoriek		89		83-97	82-98
	Ruwe score	Geschaalde score	Indexscore	90%-BI	95%-BI
Sociaal-Emotioneel	118	11	105	99-110	98-112
Domeinen Adaptief Gedrag	Ruwe score	Geschaalde score			
Communicatie	30	5			
Gedrag buitenshuis	8	7			
Voorschoolse competenties	5	7			
Huishoudelijke activiteiten	44	10			
Gezondheid en veiligheid	36	11			
Spel	37	9			
Zelfredzaamheid	48	11			
Zelfregulatie	42	9			
Sociaal contact	47	10			
Motoriek	60	9			
Vaardigheden		Indexscores		90%-BI	95%-BI
Conceptuele vaardigheden	21	82		76-88	75-89
Sociale vaardigheden	19	98		91-105	89-107
Praktische vaardigheden	39	98		93-103	91-105
Adaptief Gedrag index (AGI)	88	92		89-95	88-96

De score van Marco op Taalproductie is 2 punten lager dan zijn score op Taalbegrip, wat bij 28.1% van de kinderen in de normeringssteekproef voorkwam en 3 punten lager dan zijn score op Cognitie, wat bij 22.8% van de kinderen uit de normeringssteekproef voorkwam. Uit deze discrepantievergelijkingen blijkt het profiel van de scores van Marco niet heel ongebruikelijk te zijn.

Wat betreft de Sociaal-Emotionele Ontwikkeling krijgt Marco een gemiddelde score, passend bij zijn leeftijd. Op de Adaptief Gedrag Vragenlijst heeft moeder nergens aangegeven dat ze de antwoorden heeft geschat. Marco behaalt een indexscore van 92 op de Algemene Adaptief Gedrag Vragenlijst. Zijn ware score ligt met grote waarschijnlijkheid binnen het bereik van 89 tot 95 bij een 90%-betrouwbaarheidsniveau en tussen 85 en 97 bij een 95%-betrouwbaarheidsniveau. Ten opzichte van kinderen van dezelfde leeftijd functioneert Marco op dit moment op het 26e percentiel en zijn algemene niveau van adaptief gedrag kan worden beschreven als gemiddeld ontwikkelingsniveau. Aangezien de geschaalde scores van Marco variëren tussen 5 en 11, een verschil van 6 punten dat slechts bij 7.3% van de normeringssteekproef voorkwam, is het echter beter om de afzonderlijke vaardigheden te bekijken, in plaats van de algemene indexscore, de AGI.

Marco blijkt op de conceptuele vaardigheden, die gebaseerd zijn op Communicatie, Voorschoolse activiteiten en Zelfregulatie, ondergemiddeld te functioneren, terwijl hij gemiddeld scoort wat betreft Sociale vaardigheden

(gebaseerd op Spel en Sociaal contact) en op Praktische vaardigheden (gebaseerd op de domeinen Gedrag buitenshuis, Huishoudelijke activiteiten, Gezondheid en veiligheid en Zelfredzaamheid). Ook voor deze indexscores geldt echter dat er verschillen te zien zijn tussen de onderliggende domeinscores: het verschil van maximaal 1 punt bij Sociale vaardigheden is niet significant en dit kwam bij 84% van de normeringssteekproef voor. Het verschil van maximaal 4 punten op Conceptuele vaardigheden is wel significant op .05-niveau en dit kwam bij 25.3% van de normeringssteekproef voor, evenals het significante verschil van maximaal 6 punten op de schaal Praktische vaardigheden, dat bij 6.0% van de normeringssteekproef te zien was.

Al met al lijken de Sociale vaardigheden op de Adaptief Gedrag Vragenlijst een goede indruk te geven van het adaptieve gedrag van Marco. Voor de verschillende domeinen komt een wisselend profiel naar voren, waarbij blijkt dat Marco alleen op Communicatie lager scoort dan zijn leeftijdgenoten. Marco blijkt een voorzichtig kind te zijn met een gemiddelde score op de domeinen Gezondheid en veiligheid en Zelfredzaamheid.

Op de Lexilijst blijkt Marco een ruwe score te hebben van 110. Dit past bij een taalbegripsquotiënt van 87 en is voldoende, gezien zijn leeftijd.

In tabel 9.2 staan de resultaten van de CBCL die ingevuld is door Marco's moeder.

Tabel 9.2 Scores van Marco op de CBCL

Brede band scores	T-score
Internaliseren	45
Externaliseren	51
Totale Problemen	45
Syndroom scores	
Emotionele reacties	51
Angst	50
Lichamelijke Problemen	50
Teruggetrokken gedrag	51
Slaap problemen	50
Aandachtsproblemen	53
Agressief Gedrag	51

Volgens de resultaten van de CBCL heeft Marco niet meer gedragsproblemen dan andere kinderen van zijn leeftijd.

Uit het geheel van deze onderzoeksresultaten komt op grond van de testresultaten en de vragenlijsten die door moeder zijn ingevuld, het beeld van Marco naar voren, als een jongen die functioneert op een niveau dat gemiddeld is voor zijn leeftijd, behalve in taal en begripsontwikkeling. Met name in taalproductie is Marco wat trager dan de meeste kinderen van zijn leeftijd. Marco heeft geen gedragsproblemen.

De GZ-psycholoog hanteert als criterium dat ze bij scores op een van de subtests van de Bayley-II-NL die lager of gelijk aan 1 SD onder het normgemiddelde zijn, advies geeft met betrekking tot het gericht stimuleren van de ontwikkeling. Ze constateert dat Marco deze grens net haalt met betrekking tot taalontwikkeling. Marco blijkt met name bij taalproductie wat trager te zijn dan zijn leeftijdgenoten. Ook op de vragenlijst laat Marco een vertraging in het Communicatiedomein zien. De GZ-psycholoog raadt de ouders van Marco dan ook aan om hem, op een speelse manier, extra aan te moedigen om woordjes uit te spreken, en voorwerpen en plaatjes in het dagelijks leven te benoemen. Bovendien raadt zij aan om te proberen Marco ook woorden te laten combineren. Ook is het belangrijk dat er veel met Marco gepraat wordt en dat er geregeld verhaaltjes worden voorgelezen en plaatjesboeken bekeken worden. Ze maakt een verslag van het onderzoek en geeft de ouders de Ouderrapportage uit bijlage A van de Afnamehandleiding mee.

Als Marco de komende maanden niet duidelijk méér gaat praten in vergelijking met nu, is het zinvol het onderzoek over een half jaar te herhalen om de ontwikkeling van Marco te volgen. Afhankelijk van de resultaten zou Marco bij een blijvende vertraging in taalontwikkeling naar een logopedist doorverwezen kunnen worden, zodat hij specifieke begeleiding bij zijn taalontwikkeling zou kunnen krijgen.